

पथदर्शक हवामान आधारीत पिक विमा योजना २००८
कपाशी पीकावर ६ तालुक्यात पथदर्शक योजना

महाराष्ट्र शासन
कृषि , पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:हपिवियो-२००८/प्र.क्र.२१५/११-अ

मंत्रालय विस्तार, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक: १९ जून २००८

वाचा:- १) केंद्र शासनाचे कृषि व सहकार विभागाचे पत्र क्र. १३०११/०१/२००८/क्रेडीट-२ , दि. ११ मार्च, २००८

२) शा.नि. कृषि व पदुम विभाग क्र.एनएआयएस-२००८/सीआर-१३८/११-अ, दिनांक ९ मे, २००८

प्रस्तावना :-

खरीप हंगामामध्ये पर्जन्यमान या हवामान घटकाचा पीक परिस्थितीवर मोठ्या प्रमाणावर परीणाम होत असल्याने हवामान आधारीत पिक विमा योजना राज्यांत राबविण्याचा निर्णय घेण्यांत आला असून केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार; अपूरा पाऊस , पावसात पडणारा खंड / वितरण, व अती पाऊस या तीन धोक्यापासून संरक्षण देणारी हवामान आधारीत पिक विमा योजना राज्यातील कपाशी पीकासाठी ; बुलढाणा, अकोला, वाशिम अमरावती, यवतमाळ व वर्धा या ६ जिल्ह्यातील अनुक्रमे बुलढाणा, अकोला, वाशिम, अमरावती, यवतमाळ व वर्धा या ६ तालुक्यामध्ये ((reference unit area)) पथदर्शक हवामान आधारीत पीक विमा योजना राबविण्याचा निर्णय घेण्यांत येत आहे. सदर तालूके राष्ट्रीय कृषि विमा योजनेतून कपाशी पिकासाठी वगळण्यांत आले असून या तालुक्यातील कापूस उत्पादक शेतक-यांनी हवामान आधारीत विमा योजनेमध्ये भाग घ्यावयाचा आहे.

योजनेची उद्दिष्टे

- १) पिक पेरल्यापासून पीक तयार होण्याच्या कालावधीत पर्जन्यमानाचे अपुरे प्रमाण , पर्जन्यातील खंड/ वितरण अतिपर्जन्यमान या पासून नुकसान झाल्यास शेतक-याला विमा संरक्षण आणि आर्थिक सहाय्य देणे
- २) पिकाचे नुकसानीच्या अत्यंत कठीण परिस्थितीतही शेतक-यांचे आर्थिक स्थैर्य अबाधित राखणे .

योजनेत समाविष्ट पिके व शेतकरी

हवामान आधारीत पिक विमा योजने अंतर्गत कपाशी पिकास विमा संरक्षण देय आहे. अधिसूचित क्षेत्रात अधिसूचित पिके घेणारे सर्व शेतकरी या योजनेत भाग घेण्यास पात्र आहेत. विविध वितीय संस्थांकडे पिक कर्जासाठी अर्ज केलेल्या व ज्याची कपाशी पीक कर्ज मर्यादा मंजूर आहे अशा सर्व शेतक-यांना योजना सक्तीची व बिगर कर्जदार शेतक-यांना योजना ऐच्छिक राहिल.

विमा संरक्षण मर्यादा

प्रतिहेक्टरी १५,००० /- रुपयापर्यंत विमा संरक्षण देण्यांत येणार आहे. विमा संरक्षित रक्कम पुढील प्रमाणे विभागण्यांत आलेली आहे.

अपूरा पाऊस -	९०००/- रुपये प्रति हेक्टरी
पावसातील खंड -	४०००/- रुपये प्रति हेक्टरी
अति पाऊस -	२०००/- रुपये प्रति हेक्टरी

समाविष्ट धोके व कालावधी

१) अपूरा पाऊस

अ) पहिला टप्पा १६ जून २००८ ते १५ जूलै २००८

ब) दुसरा टप्पा १६ जूलै २००८ ते ३१ ऑगस्ट २००८ (बुलढाणा २० ऑगस्ट)
क) तिसरा टप्पा १ सप्टेंबर २००८ ते ३० सप्टेंबर २००८

१ ब) पावसातील खंड १ जूलै २००८ ते १५ सप्टेंबर २००८

२) अति पाऊस

अ) पहिला टप्पा १६ जून २००८ ते १५ जूलै २००८
ब) दुसरा टप्पा १६ जूलै २००८ ते ३१ ऑगस्ट २००८
क) तिसरा टप्पा १ सप्टेंबर २००८ ते ३१ ऑक्टोबर २००८

विमा हप्ता दर

कपाशी पिकासाठी १२ टक्के विमा हप्ता दर निर्धारित करण्यांत आला आहे. प्रतिहेक्टरी रु.१८००/- अधिक सेवाकर १२.३६ टक्के दराने मिळून एकूण प्रति हेक्टरी विमा हप्ता रु. २०२२.४८ ठेवण्यात आला आहे.

विमा हप्ता अनुदान

हवामान आधारीत पीक विमा योजनेमध्ये भाग घेण्या-या सर्व शेतक-यांना विमा हप्त्यापोटी ५० टक्के अनुदान देय आहे.. या अनुदानाच्या रक्कमेत केंद्र व राज्य शासन यांचा समान हिस्सा (केंद्र शासन २५ टक्के व राज्य शासन २५ टक्के) आहे. पथदर्शक हवामान आधारीत पीक विमा योजनेत अधिसूचित सहा तालूके विदर्भ पॅकेज मधील जिल्ह्यांतील असून विदर्भ पॅकेजद्वारे राष्ट्रीय पिक विमा योजनेमध्ये कपाशी पिकासाठी अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतक-यांना ७५ टक्के अनुदान (राज्य शासनाचे ७० टक्के, केंद्र शासन ५ टक्के) अनुदान आहे. व इतर शेतक-यांना ५० टक्के अनुदान आहे. राज्य शासनाची ही अनुदान मर्यादा हवामान आधारीत पीक विमा योजनेमध्येही कायम ठेवण्यात येत असून केंद्राचे २५ टक्के अनुदान सर्व शेतक-यांना देय असल्याने कपाशी पिकासाठी अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतक-यांना ९५ टक्के एकूण विमा हप्ता अनुदान राहील. व इतर शेतक-यांना ७५ टक्के विमा हप्ता अनुदान राहील.

अल्पभूधारक - २ हेक्टर (५ एकर) किंवा त्यापेक्षा कमी परंतु १ हेक्टरच्या वर पर्यंत धारण क्षेत्र असलेले शेतकरी

अत्यल्पभूधारक - १ हेक्टर (२.५ एकर) किंवा त्यापेक्षा कमी धारण क्षेत्र असलेले शेतकरी

वरीलप्रमाणे अनुदानानुसार प्रति हेक्टरी विमा हप्ता

शेतकरी प्रकार	प्रति हेक्टरी विमा हप्ता रुपये	सेवा करासह एकूण विमा हप्ता रुपये	शेतक-याने भरावयाचा विमा हप्ता रुपये सेवाकरासहित	केंद्र शासनाचे अनुदान रुपये	राज्य शासनाचे अनुदान रुपये
अल्प व अत्यल्प भूधारक	१,८००	२,०२२.४८	१०१.१२	५०५.६२	१,४१५.७४
इतर शेतकरी	१,८००	२,०२२.४८	५०५.६२	५०५.६२	१,०११.२४

वरील कार्यक्रमाबाबतचे हंगामनिहाय वेळापत्रक पुढील प्रमाणे आहे

तपशिल	अंतिम तारीख	शेरा
विमा संरक्षण कालावधी	१५ जूलै २००८ ते ३१ ऑक्टोबर २००८	

कर्जदार शेतकरी	१५ जूलै २००८	ज्या शेतक-यांची कपाशी पिकासाठी बँकाकडून कर्जमर्यादा मंजूर असेल त्या सर्व शेतक-यांच्या क्षेत्राचा विमा प्रस्ताव विहित मुदतीत (१५ जूलै २००८) करुन घेणे बँकांना अनिवार्य आहे.
बँकानी कर्जदार शेतक-यांची घोषणा पत्रे (डिक्लेरेशन) कृषि विमा कंपनीस सादर करण्याची मुदत	१४ ऑगस्ट २००८	
बिगर कर्जदार शेतक-यांनी विमा प्रस्ताव (प्रपोजल) बँकांना सादर करण्याची मुदत	२५ जून २००८	ऐच्छिक सहभाग
बिगर कर्जदार शेतक-यांची घोषणापत्रे (डिक्लेरेशन)बँकानी कृषि विमा कंपनीस सादर करण्याची मुदत	२५ जूलै २००८	
पर्जन्यमान आकडेवारी सादर करणे	दर आठवड्याला दैनंदिन पर्जन्यमान सादर करणे	नोंदणीकृत संस्थेमार्फत स्वयंचलित हवामान केंद्र स्थापन करुन आकडेवारी प्राप्त करुन घेण्यात येईल.
नुकसान भरपाई अदा करणे	विमा कालावधी संपल्यापासून ४५ दिवस	विमा हप्ता व पर्जन्यमान आकडेवारी वेळेत मिळण्याच्या अटीचे अधीन राहून.

बँक सेवा शुल्क

शेतक-याकडून जमा केलेल्या एकूण विमा हप्त्याच्या ५ टक्के रक्कम बँक सेवा शुल्क म्हणून नोडल बँकाना देय आहे.

नुकसान भरपाई ठराविण्याची पध्दती

अधिसूचित तालूक्यांचे मागील २५ वर्षांचे पर्जन्यमान लक्षांत घेवून प्रत्येक तालूक्यासाठी पिकाचे अवस्थेनुसार पर्जन्यमानाची प्रमाणके (ट्रिगर) निश्चित करण्यांत आली आहेत. या प्रमाणकापेक्षा कमी /जास्त पाऊस झाल्यास त्याप्रमाणांत निर्धारित दराने नुकसान भरपाई निश्चित करण्यांत येईल. नुकसान भरपाईची रक्कम पूर्णपणे विमा कंपनी अदा करणार आहे.

- १) प्रत्येक अधिसूचित तालूक्यासाठी स्वतंत्र ट्रिगर हवामान प्रमाणके निश्चित करण्यांत आली आहेत.
- २) प्रत्येक अधिसूचित तालूक्यासाठी स्वतंत्र स्वयंचलीत हवामान केंद्र स्थापन करण्यांत येणार आहे. या हवामान केंद्रामार्फत प्राप्त आकडेवारी चालू वर्षाची नुकसान भरपाई ठराविण्यांसाठी उपयोगात आणली जाईल.
- ३) जर स्वयंचलित हवामान केंद्रामार्फत कांही कारणास्तव हवामान आकडेवारी प्राप्त झाली नाही तर पर्यायी हवामान केंद्राची आकडेवारी विचारात घेवून नुकसान भरपाई निश्चित करण्यांत येईल.
- ४) प्रमुख स्वयंचलीत हवामान केंद्र व पर्यायी हवामान केंद्र हे अधिसूचित करण्यांत येईल.(सहपत्रांत दर्शविल्याप्रमाणे)
- ५) अधिसूचित हवामान केंद्रामार्फत प्राप्त हवामान आकडेवारी ही ग्राह्य धरण्यांत येवून त्यावर आधारीत निश्चित करण्यांत आलेली नुकसान भरपाई ही अंतिम राहील.

६) नुकसान भरपाई ठरविण्यांचा आराखडा प्रत्येक अधिसूचीत तालुक्यातील (reference unit area) मागील २५ वर्षांचे पर्जन्यमानाचा विचार करून प्रत्येक तालुक्यासाठी स्वतंत्रपणे निश्चित करण्यांत आलेला आहे. यामध्ये ट्रिगर हवामान प्रमाणके त्यानुसार नुकसान भरपाईचा दर आणि पूर्णपणे नुकसान भरपाई देय असलेले ट्रिगर हवामान प्रमाणके निश्चित करण्यांत आलेले आहेत. ट्रिगर हवामान प्रमाणके पिकाच्या वाढीच्या अवस्थेनुसार वेगवेगळी निश्चित करण्यांत आलेली आहेत. (सोबत सहपत्रीत करण्यांत आलेली आहेत.- सहपत्रे १ ते ६)

राष्ट्रीय कृषि विमा योजनेच्या तुलनेत हवामान आधारीत पिक विमा योजनेची उपयुक्तता तपासण्याच्या दृष्टीने अधिसूचित तालुक्यामध्ये राष्ट्रीय कृषि विमा योजनेतील नियोजनाप्रमाणे पीक कापणी प्रयोग घेण्यांत येणार आहेत. राष्ट्रीय कृषि विमा योजने नुसार स्थापित राज्यस्तरीय समन्वय समिती, जिल्हास्तरीय तांत्रिक समिती तसेच निर्धारित वित्तीयसंस्था, राज्यशासन , कृषि विमा कंपनी, कृषि आयुक्तालय यांची निर्धारित कर्जव्ये व जबाबदा-याप्रमाणचे हवामान आधारित पीक विमा योजनेसाठी कर्तव्य व जबाबदा-या रहातील.

६ हवामान आधारीत विमा योजना सन २००८-०९ च्या खरीप हंगामापासून सुरु करावयाची आहे. वरील सर्व सूचना लक्षांत घेवून सर्व संबंधितांनी तात्काळ योजनेची अंमलबजावणी सुरु करावी व योजना लगेच कार्यान्वीत होईल हे पहावे.

यासाठी येणारा खर्च रुपये ५.९१ कोटी इतक्या एकंदर खर्चास मंजूरी देण्यांत येत आहे. हा खर्च योजनेत सहभागी होणा-या शेतकऱ्यांना द्यावयाचे अनुदानासाठी येणारा खर्च यामधील राज्य शासनाचा हिस्सा असेल. हा खर्च पुढील लेखाशीर्षाखाली खर्ची घालण्यांत यावा.

मागणी क्रमांक डी- ३

२४०१ - पीक संवर्धन

११० - पीक विमा

११० - (दोन) पंचवार्षिक योजनेतर्गत योजना

राज्य योजना (००) (०२) सर्वकष पीक विमा योजना

(२४०१ ०९२ २) ३३ अर्थसहाय्य

या खर्चासाठी सहाय्यक संचालक लेखा -१ कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे- १ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यांत येत आहे.

उर्वरित निधीची तरतुद पूरक मागणीद्वारे करण्यांत येत आहे.

सदर शासन निर्णय नियोजन व वित्त विभागाच्या मान्यतेने (अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक १३६/१४३१, दि.१३.६.२००८ व क्र. १८५/०८/व्यय-१, दि. १८.६.३००८) निर्गमित करण्यांत येत आहे. सदर शासन निर्णयाचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २००८०६१९१५२५०७००१ आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(भि. क. उसारे)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

प्रति

मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
मा. उप मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
मा. राज्यमंत्री (कृषि)
मा मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक
प्रधान सचिव (वित्त) वित्त विभाग , मंत्रालय, मुंबई.
प्रधान सचिव (नियोजन) नियोजन विभाग , मंत्रालय, मुंबई.
प्रधान सचिव (महसूल व वन) महसूल व वन विभाग , मंत्रालय, मुंबई.
सचिव (सहकार) मंत्रालय, मुंबई.
सचिव ,कृषि मंत्रालय, भारत सरकार (कृषि व सहकार विभाग) कृषि भवन, नवी दिल्ली.(पत्राने)
सचिव, वित्त मंत्रालय भारत सरकार (वित्त विभाग) (विमा) नवी दिल्ली. (पत्राने)
आयुक्त कृषि, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
अध्यक्ष व कार्यकारी संचालक, भारतीय कृषि विमा कंपनी, १३ वा मजला , अंबादीप बिल्डींग, कस्तुरबा गांधी मार्ग ,
कॅनॉट प्लेस , नवी दिल्ली,
प्रादेशिक व्यवस्थापक, भारतीय कृषि विमा कंपनी, २० वा मजला स्टॉक एक्सचेंज बिल्डींग, मुंबई -२३
संचालक लेखा व कोषागारे, मुंबई
विभागीय आयुक्त, अमरावती/नागपूर
अधिदान व लेखा अधिकारी, लेखा व कोषागारे संचालनालय, मुंबई - ३२
महाव्यवस्थापक, महाराष्ट्र नागरी बँका ९ नगीनदास रोड, मुंबई-२३
महाव्यवस्थापक, नाबार्ड, पुनम चेंबर , शिवसागर इस्टेट, वरळी, मुंबई
महालेखापाल (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई /नागपूर
विमा संचालक , म्हाडा इमारत, पहिला मजला, बांद्रा पूर्व, मुंबई
संचालक, माहिती आणि प्रसिध्दी (प्रसिध्दीसाठी) मंत्रालय, मुंबई
संचालक, फलोत्पादन, मृद संधारण, नियोजन, विस्तार व प्रशिक्षण , साखर संचालक, मुख्य सांख्यिक
जिल्हाधिकारी, अमरावती / अकोला/ वर्धा / वाशिम / बुलढाणा / यवतमाळ
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, अमरावती / अकोला/ वर्धा / वाशिम / बुलढाणा / यवतमाळ
व्यवस्थापक जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, अमरावती / अकोला/ वर्धा / वाशिम / बुलढाणा / यवतमाळ
सर्व विभागीय कृषि सह संचालक, महाराष्ट्र राज्य,
उप महाव्यवस्थापक, नाबार्ड, पुनम चेंबर, ५४ वेलस्ली रोड, शिवाजीनगर, पुणे-५
पत विशेषज्ञ () नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
मुख्य अधिकारी, मध्यवर्ती वित्त संस्था, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक , ९ नगीनदास रोड, मुंबई- २३
मुख्य अधिकारी, ग्रामीण नियोजन व पत विभाग, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, फोर्ट, मुंबई
व्यवस्थापक, महाराष्ट्र बँक १५०१ , शिवाजीनगर, पुणे-५
सर्व अधिक्षक कृषि अधिकारी
अवर सचिव, कृषि व पदुम विभाग (पदुम-१ /पदुम-३) मंत्रालय मुंबई
प्रधान सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक
निवड नस्ती ११-अ.

सहपत्र - १
हवामानावर आधारित पिक विमा योजना (खरीप - २००८)

जिल्हा: अकोला

तालुका : अकोला

पिक : कापूस

(रेफरन्स युनिट एरिया)

संदर्भ हवामान केंद्र : एन.सी.एम.एस.एन.अकोला

पर्यायी हवामान केंद्र : अकोला आयएमडी/राज्य शासन

सदर योजनेत पावसाचे प्रमाण तसेच पावसाचे वितरण व अति पाऊस या सारख्या विपरीत घटनांना, दिलेल्या कालावधीत संदर्भ हवामान केंद्रात मोजलेल्या पावसाचे ठरविलेल्या ट्रीगर (पावसाचे प्रमाणे) पासून कमी किंवा जास्त विचलन झाल्यास, त्यामुळे होणा-या संभाव्य पिक नुकसानीस ठरविलेल्या दराने नुकसान भरपाई देण्यात येते.

१. अपुरा पाऊस : या कवरचा मुख्य उद्देश कापूस उत्पादकांना (शेतक-यांना) १६ जून ते ३० सप्टेंबर या कालावधीत अपु-या पावसामुळे होणा-या संभाव्य पिक (आर्थिक) नुकसान भरपाई करणे हा होय. या कवरचे २ प्रकार आहेत.

१ अ. पाऊसमान कवर : या कवरचे ३ टप्प्यात विभाजन केले आहे.टप्पा १.१६ जून ते १५ जुलै, टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट, टप्पा ३:१ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर, हे टप्पे अनुक्रमे पेरणी , पीकवाढ , फूलधारणा व बोंड लागणे या अवस्थांशी जवळपास समांतर आहेत.

टप्पा १: १६ जून ते १५ जुलै या कालावधीत जर एकूण पाऊस १२० मी. मी. पेक्षा कमी व ६० मी. पेक्षा जास्त असेल तर, कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. १०/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ६००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस ६० मी. मी. पेक्षा कमी असेल, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला, शेतक-यांना रु. ४०/- प्रती मी.मी. प्रमाणे कमाल रु. २४००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टप्पा २: १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट या कालावधीत जर एकूण पाऊस २२५ मी. मी. पेक्षा कमी व १२५ मी. मी. पेक्षा जास्त असेल, तर कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला शेतक-यांना रु. ५/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ५००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस १२५ मी. मी. पेक्षा कमी असले, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. २०/- प्रती मी. मी. कमाल रु. २५००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टप्पा ३: १ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर या कालावधीत जर एकूण पाऊस ८० मी. मी. पेक्षा कमी व ४० मी. मी. पेक्षा जास्त असेल, तर कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला शेतक-यांना रु. १०/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ४००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस ४० मी. मी. पेक्षा कमी असले, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. ६५/- प्रती मी. मी. कमाल रु. २६००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टीप : कुठल्याही टप्प्यात ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास तो पाऊस पुढील टप्प्यात मोजण्यासाठी ग्राह्य धरण्यात येईल. जर टप्पा एक मध्ये ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास ट्रीगरपेक्षा जास्तीच्या पावसापैकी २५ टक्के पाऊस टप्पा - २ मध्ये मोजण्यात येईल. जर टप्पा - २ मध्ये ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास ट्रीगरपेक्षा जास्तीच्या पावसापैकी ३० टक्के पाऊस टप्पा - ३ मध्ये मोजण्यात येईल.

	टप्पा १	टप्पा २	टप्पा ३
कालावधी	१६ जून ते १५ जुलै	१६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट	१ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर
ट्रीगर - १ (यापेक्षा कमी) मी.मी.	१२०	२२५	८०
ट्रीगर - २ (यापेक्षा कमी) मी.मी.	६०	१२५	४०
कमाल नुकसान भरपाई योग्य पाऊस (मी.मी.)	०	०	०
भरपाई दर - १ (रु / मी.मी.)	१०	५	१०
भरपाई दर - २ (रु / मी.मी.)	४०	२०	६५
कमाल नुकसान भरपाई (रु. / हे.)	३,०००	३,०००	३,०००
एकूण नुकसान भरपाई (रु. / हे)	९,०००		

अकोला

१ ब. पाऊसाचे वितरण : १ जुलै ते १५ सप्टेंबर या कालावधीत सलग कोरड्या दिवसांतून होणा-या पिक नुकसानीस विमा संरक्षण मिळते. पाऊस वितरण कालावधीत कुठल्याही दिवशी २.५ मी.मी.पेक्षा कमी पाऊस पडल्यास तो कोरडा दिवस म्हणून गणण्यात येईल. जर सलग कोरडे दिवस २० ते २४ असतील तर रु.१०००/- असे सलग कोरडे दिवस २५ ते २९ असतील तर रु.२५००/-, असे सलग कोरडे दिवस ३० किंवा ३० पेक्षा जास्त असतील तर रु.४०००/-नुकसान भरपाई मिळेल.

पाऊसाचे वितरण (लागोपाठ कोरडे दिवस)	कालावधी	१ जुलै ते १५ सप्टेंबर		
	ट्रिगर दिवस (हे किंवा ह्या पेक्षा जास्त	२०	२५	३०
	कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	१०००	२५००	४०००
	कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	४०००		

२. अति पाऊस : या कवरचे ३ टप्प्यात विभाजन केले आहे. टप्पा १ : १६ जून ते १५ जुलै, टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट, टप्पा ३ : १ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर

टप्पा १ : १६ जून ते १५ जुलै या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस ६५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल. या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.३.७५/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) २६५ मी.मी.किंवा २६५ मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर नुकसान भरपाई रु.७५०/- मिळेल.

टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस १२५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल. या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.१०/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) २०० मी.मी.किंवा २०० मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर कमाल नुकसान भरपाई रु.७५०/-मिळेल.

टप्पा ३ : १ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस ६५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल.या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.५/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) १६५ मी.मी.किंवा १६५ मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर नुकसान भरपाई ५००/- मिळेल.

एकूण तिन्ही टप्प्यात कमाल नुकसान भरपाई ही रु.२०००/-मिळेल.

कालावधी	१६ जून ते १५ जुलै	१६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट	१ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर
दैनंदिन पाऊस ट्रिगर (मी.मी.) (यापेक्षा जास्त)	६५	१२५	६५
कमाल नुकसान भरपाई योग्य पाऊस (मी.मी.)	२६५	२००	१६५
भरपाई दर (रु./हे.)	३.७५	१०	५
कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	७५०	७५०	५००
एकूण नुकसान भरपाई (रु./हे.)		२०००	

एकूण विमा संरक्षित रक्कम आणि विमा हप्ता - प्रति हेक्टर

एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर (रु.)	१५,०००/-
इतर शेतक-याने भरावयाचा विमा हप्ता, (सेवा करा सह) (रु.)	५०५.६२
अल्प अत्यल्प भुधारक शेतक-यांनी भरावयाचा विमा हप्ता (सेवा करा सह) (रु.)	१०१.१२

विमा योजनेत सहभाग प्रक्रिया :

कर्जदार शेतकरी : अनिवार्य सहभाग, बँकाकडून कापूस पिकासाठी कर्ज मर्यादा मंजूर असणा-या सर्व शेतक-यांचा विमा हा त्या त्या बँकाकडून आपोआप केला जाईल.

बिगर कर्जदार शेतकरी : एशिक सहभाग, सदर शेतक-यांनी प्रस्ताव पत्रक भरून रोख विमा हप्त्यासह आपले खाते असणा-या बँक शाखेत विहीत मुदतीत जमा करावे.

सहपत्र - २
हवामानावर आधारित पिक विमा योजना (खरीप - २००८)

जिल्हा: वाशिम

तालुका : वाशिम
(रेफरन्स युनिट एरिया)

पिक : कापूस

संदर्भ हवामान केंद्र : एन.सी.एम.एस.एन. वाशिम

पर्यायी हवामान केंद्र : वाशिम आयएमडी/राज्य शासन

सदर योजनेत पावसाचे प्रमाण तसेच पावसाचे वितरण व अति पाऊस या सारख्या विपरीत घटनांना, दिलेल्या कालावधीत संदर्भ हवामान केंद्रात मोजलेल्या पावसाचे ठरविलेल्या ट्रीगर (पावसाचे प्रमाणे) पासून कमी किंवा जास्त विचलन झाल्यास, त्यामुळे होणा-या संभाव्य पिक नुकसानीस ठरविलेल्या दराने नुकसान भरपाई देण्यात येते.

१. अपुरा पाऊस : या कवरचा मुख्य उद्देश कापूस उत्पादकांना (शेतक-यांना) १६ जून ते ३० सप्टेंबर या कालावधीत अपु-या पावसामुळे होणा-या संभाव्य पिक (आर्थिक) नुकसान भरपाई करणे हा होय. या कवरचे २ प्रकार आहेत.

१ अ. पाऊसमान कवर : या कवरचे ३ टप्प्यात विभाजन केले आहे.टप्पा १.१६ जून ते १५ जुलै, टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट, टप्पा ३: १ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर, हे टप्पे अनुक्रमे पेरणी , पीकवाढ , फूलधारणा व बोंड लागणे या अवस्थांशी जवळपास समांतर आहेत.

टप्पा १: १६ जून ते १५ जुलै या कालावधीत जर एकूण पाऊस १२५ मी. मी. पेक्षा कमी व ५० मी. पेक्षा जास्त असेल तर, कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. १०/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ७५०/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस ५० मी. मी. पेक्षा कमी असेल, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला, शेतक-यांना रु. ४५/- प्रती मी.मी. प्रमाणे कमाल रु. २२५०/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टप्पा २: १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट या कालावधीत जर एकूण पाऊस २२५ मी. मी. पेक्षा कमी व १०० मी. मी. पेक्षा जास्त असेल, तर कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला शेतक-यांना रु. ८/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. १०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस १०० मी. मी. पेक्षा कमी असले, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. २०/- प्रती मी. मी. कमाल रु. २०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टप्पा ३: १ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर या कालावधीत जर एकूण पाऊस ८० मी. मी. पेक्षा कमी व ४० मी. मी. पेक्षा जास्त असेल, तर कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला शेतक-यांना रु. १०/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ४००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस ४० मी. मी. पेक्षा कमी असले, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. ६५/- प्रती मी. मी. कमाल रु. २६००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टीप : कुठल्याही टप्प्यात ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास तो पाऊस पुढील टप्प्यात मोजण्यासाठी ग्राह्य धरण्यात येईल. जर टप्पा एक मध्ये ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास ट्रीगरपेक्षा जास्तीच्या पावसापैकी २५ टक्के पाऊस टप्पा - २ मध्ये मोजण्यात येईल. जर टप्पा - २ मध्ये ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास ट्रीगरपेक्षा जास्तीच्या पावसापैकी ३० टक्के पाऊस टप्पा - ३ मध्ये मोजण्यात येईल.

	टप्पा १	टप्पा २	टप्पा ३
कालावधी	१६ जून ते १५ जुलै	१६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट	१ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर
ट्रीगर - १ (यापेक्षा कमी) मी.मी.	१२५	२२५	८०
ट्रीगर - २ (यापेक्षा कमी) मी.मी.	५०	१००	४०
कमाल नुकसान भरपाई योग्य पाऊस (मी.मी.)	०	०	०
भरपाई दर - १ (रु / मी.मी.)	१०	८	१०
भरपाई दर - २ (रु / मी.मी.)	४५	२०	६५
कमाल नुकसान भरपाई (रु. / हे.)	३,०००	३,०००	३,०००
एकूण नुकसान भरपाई (रु. / हे)	९,०००		

वाशिम

१ ब. पाऊसाचे वितरण : १ जुलै ते १५ सप्टेंबर या कालावधीत सलग कोरड्या दिवसांतून होणा-या पिक नुकसानीस विमा संरक्षण मिळते. पाऊस वितरण कालावधीत कुठल्याही दिवशी २.५ मी.मी.पेक्षा कमी पाऊस पडल्यास तो कोरडा दिवस म्हणून गणण्यात येईल. जर सलग कोरडे दिवस १५ ते १९ असतील तर रु.१०००/-, असे सलग कोरडे दिवस २० ते २४ असतील तर रु.२०००/-, असे सलग कोरडे दिवस २५ किंवा २५ पेक्षा जास्त असतील तर रु.४०००/-नुकसान भरपाई मिळेल.

पाऊसाचे वितरण (लागोपाठ कोरडे दिवस)	कालावधी	१ जुलै ते १५ सप्टेंबर		
	ट्रीगर दिवस (हे किंवा ह्या पेक्षा जास्त	१५	२०	२५
	कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	१०००	२०००	४०००
	कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	४०००		

२. अति पाऊस : या कवरचे ३ टप्प्यात विभाजन केले आहे. टप्पा १ : १६ जून ते १५ जुलै, टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट, टप्पा ३ : १ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर

टप्पा १ : १६ जून ते १५ जुलै या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस ६५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल. या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.३.७५/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) २६५ मी.मी.किंवा २६५ मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर नुकसान भरपाई रु.७५०/- मिळेल.

टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस १२५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल. या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.१०/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) २०० मी.मी.किंवा २०० मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर कमाल नुकसान भरपाई रु.७५०/-मिळेल.

टप्पा ३ : १ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस ६५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल.या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.५/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) १६५ मी.मी.किंवा १६५ मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर नुकसान भरपाई ५००/- मिळेल.

एकूण तिन्ही टप्प्यात कमाल नुकसान भरपाई ही रु.२०००/-मिळेल.

कालावधी	१६ जून ते १५ जुलै	१६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट	१ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर
दैनंदिन पाऊस ट्रीगर (मी.मी.) (यापेक्षा जास्त)	६५	१२५	६५
कमाल नुकसान भरपाई योग्य पाऊस (मी.मी.)	२६५	२००	१६५
भरपाई दर (रु./हे.)	३.७५	१०	५
कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	७५०	७५०	५००
एकूण नुकसान भरपाई (रु./हे.)		२०००	

एकूण विमा संरक्षित रक्कम आणि विमा हप्ता - प्रति हेक्टर

एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर (रु.)	१५,०००/-
इतर शेतक-याने भरावयाचा विमा हप्ता, (सेवा करा सह) (रु.)	५०५.६२
अल्प अत्यल्प भुधारक शेतक-यांनी भरावयाचा विमा हप्ता (सेवा करा सह) (रु.)	१०१.१२

विमा योजनेत सहभाग प्रक्रिया :

कर्जदार शेतकरी : अनिवार्य सहभाग, बँकाकडून कापूस पिकासाठी कर्ज मर्यादा मंजूर असणा-या सर्व शेतक-यांचा विमा हा त्या त्या बँकाकडून आपोआप केला जाईल.

बिगर कर्जदार शेतकरी : एशिक सहभाग, सदर शेतक-यांनी प्रस्ताव पत्रक भरून रोख विमा हप्त्यासह आपले खाते असणा-या बँक शाखेत विहीत मुदतीत जमा करावे.

सहपत्र - ३
हवामानावर आधारित पिक विमा योजना (खरीप - २००८)

जिल्हा: बुलढाणा

तालुका : बुलढाणा
(रेफरन्स युनिट एरिया)

पिक : कापूस

संदर्भ हवामान केंद्र : एन.सी.एम.एस.एन बुलढाणा

पर्यायी हवामान केंद्र : बुलढाणा आयएमडी/राज्य शासन

सदर योजनेत पावसाचे प्रमाण तसेच पावसाचे वितरण व अति पाऊस या सारख्या विपरीत घटनांना, दिलेल्या कालावधीत संदर्भ हवामान केंद्रात मोजलेल्या पावसाचे ठरविलेल्या ट्रीगर (पावसाचे प्रमाणे) पासून कमी किंवा जास्त विचलन झाल्यास, त्यामुळे होणा-या संभाव्य पिक नुकसानीस ठरविलेल्या दराने नुकसान भरपाई देण्यात येते.

१. अपुरा पाऊस : या कवरचा मुख्य उद्देश कापूस उत्पादकांना (शेतक-यांना) १६ जून ते ३० सप्टेंबर या कालावधीत अपु-या पावसामुळे होणा-या संभाव्य पिक (आर्थिक) नुकसान भरपाई करणे हा होय. या कवरचे २ प्रकार आहेत.

१ अ. पाऊसमान कवर : या कवरचे ३ टप्प्यात विभाजन केले आहे.टप्पा १:१६ जून ते १५ जुलै, टप्पा २: १६ जुलै ते २० ऑगस्ट, टप्पा ३: २१ ऑगस्ट ते ३० सप्टेंबर, हे टप्पे अनुक्रमे पेरणी , पीकवाढ , फूलधारणा व बोंड लागणे या अवस्थांशी जवळपास समांतर आहेत.

टप्पा १:१६ जून ते १५ जुलै या कालावधीत जर एकूण पाऊस १२० मी. मी. पेक्षा कमी व ६० मी. पेक्षा जास्त असेल तर, कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. १०/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ६००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस ६० मी. मी. पेक्षा कमी असेल, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला, शेतक-यांना रु. ४०/- प्रती मी.मी. प्रमाणे कमाल रु. २४००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टप्पा २: १६ जुलै ते २० ऑगस्ट या कालावधीत जर एकूण पाऊस २०० मी. मी. पेक्षा कमी व १०० मी. मी. पेक्षा जास्त असेल, तर कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला शेतक-यांना रु. ६/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ६००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस १०० मी. मी. पेक्षा कमी असले, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. २४/- प्रती मी. मी. कमाल रु. २४००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टप्पा ३: २१ ऑगस्ट ते ३० सप्टेंबर या कालावधीत जर एकूण पाऊस ६० मी. मी. पेक्षा कमी व ३० मी. मी. पेक्षा जास्त असेल, तर कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला शेतक-यांना रु. २०/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ६००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस ३० मी. मी. पेक्षा कमी असले, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. ८०/- प्रती मी. मी. कमाल रु. २४००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टीप : कुठल्याही टप्प्यात ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास तो पाऊस पुढील टप्प्यात मोजण्यासाठी ग्राह्य धरण्यात येईल. जर टप्पा एक मध्ये ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास ट्रीगरपेक्षा जास्तीच्या पावसापैकी २५ टक्के पाऊस टप्पा - २ मध्ये मोजण्यात येईल. जर टप्पा - २ मध्ये ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास ट्रीगरपेक्षा जास्तीच्या पावसापैकी ३० टक्के पाऊस टप्पा - ३ मध्ये मोजण्यात येईल.

	टप्पा १	टप्पा २	टप्पा ३
कालावधी	१६ जून ते १५ जुलै	१६ जुलै ते २० ऑगस्ट	२१ ऑगस्ट ते ३० सप्टेंबर
ट्रीगर - १ (यापेक्षा कमी) मी.मी.	१२०	२००	६०
ट्रीगर - २ (यापेक्षा कमी) मी.मी.	६०	१००	३०
कमाल नुकसान भरपाई योग्य पाऊस (मी.मी.)	०	०	०
भरपाई दर - १ (रु / मी.मी.)	१०	६	२०
भरपाई दर - २ (रु / मी.मी.)	४०	२४	८०
कमाल नुकसान भरपाई (रु. / हे.)	३,०००	३,०००	३,०००
एकूण नुकसान भरपाई (रु. / हे)	९,०००		

बुलढाणा

१ ब. पाऊसाचे वितरण : १ जुलै ते १५ सप्टेंबर या कालावधीत सलग कोरड्या दिवसांतून होणा-या पिक नुकसानीस विमा संरक्षण मिळते. पाऊस वितरण कालावधीत कुठल्याही दिवशी २.५ मी.मी.पेक्षा कमी पाऊस पडल्यास तो कोरडा दिवस म्हणून गणन्यात येईल. जर सलग कोरडे दिवस २५ ते २९ असतील तर रु.७५०/- असे सलग कोरडे दिवस ३० ते ३४ असतील तर रु.२५००/-, असे सलग कोरडे दिवस ३५ किंवा ३५ पेक्षा जास्त असतील तर रु.४०००/-नुकसान भरपाई मिळेल.

पाऊसाचे वितरण (लागोपाठ कोरडे दिवस)	कालावधी ट्रीगर दिवस (हे किंवा ह्या पेक्षा जास्त	१ जुलै ते १५ सप्टेंबर		
		२५	२५	३०
	कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	७५०	२०००	४०००
	कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	४०००		

२. अति पाऊस : या कवरचे ३ टप्प्यात विभाजन केले आहे. टप्पा १ : १६ जून ते १५ जुलै, टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट, टप्पा ३ : १ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर

टप्पा १ : १६ जून ते १५ जुलै या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस ६५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल. या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.३.७५/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) २६५ मी.मी.किंवा २६५ मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर नुकसान भरपाई रु.७५०/- मिळेल.

टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस १२५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल. या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.१०/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) २०० मी.मी.किंवा २०० मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर कमाल नुकसान भरपाई रु.७५०/-मिळेल.

टप्पा ३ : १ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस ६५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल.या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.५/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) १६५ मी.मी.किंवा १६५ मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर नुकसान भरपाई ५००/- मिळेल.

एकूण तिन्ही टप्प्यात कमाल नुकसान भरपाई ही रु.२०००/-मिळेल.

कालावधी	१६ जून ते १५ जुलै	१६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट	१ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर
दैनंदिन पाऊस ट्रीगर (मी.मी.) (यापेक्षा जास्त)	६५	१२५	६५
कमाल नुकसान भरपाई योग्य पाऊस (मी.मी.)	२६५	२००	१६५
भरपाई दर (रु./हे.)	३.७५	१०	५
कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	७५०	७५०	५००
एकूण नुकसान भरपाई (रु./हे.)		२०००	

एकूण विमा संरक्षित रक्कम आणि विमा हप्ता - प्रति हेक्टर

एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर (रु.)	१५,०००/-
इतर शेतक-याने भरावयाचा विमा हप्ता, (सेवा करा सह) (रु.)	५०५.६२
अल्प अत्यल्प भुधारक शेतक-यांनी भरावयाचा विमा हप्ता (सेवा करा सह) (रु.)	१०१.१२

विमा योजनेत सहभाग प्रक्रिया :

कर्जदार शेतकरी : अनिवार्य सहभाग, बँकाकडून कापूस पिकासाठी कर्ज मर्यादा मंजूर असणा-या सर्व शेतक-यांचा विमा हा त्या त्या बँकाकडून आपोआप केला जाईल.

बिगर कर्जदार शेतकरी : एशिक सहभाग, सदर शेतक-यांनी प्रस्ताव पत्रक भरून रोख विमा हप्त्यासह आपले खाते असणा-या बँक शाखेत विहीत मुदतीत जमा करावे.

सहपत्र - ४
हवामानावर आधारित पिक विमा योजना (खरीप - २००८)

जिल्हा: अमरावती

तालुका : अमरावती

पिक : कापूस

(रेफरन्स युनिट एरिया)

संदर्भ हवामान केंद्र : एन.सी.एम.एस.एन अमरावती

पर्यायी हवामान केंद्र : अमरावतीआयएमडी/राज्य शासन

सदर योजनेत पावसाचे प्रमाण तसेच पावसाचे वितरण व अति पाऊस या सारख्या विपरीत घटनांना, दिलेल्या कालावधीत संदर्भ हवामान केंद्रात मोजलेल्या पावसाचे ठरविलेल्या ट्रीगर (पावसाचे प्रमाणे) पासून कमी किंवा जास्त विचलन झाल्यास, त्यामुळे होणा-या संभाव्य पिक नुकसानीस ठरविलेल्या दराने नुकसान भरपाई देण्यात येते.

१. अपुरा पाऊस : या कवरचा मुख्य उद्देश कापूस उत्पादकांना (शेतक-यांना) १६ जून ते ३० सप्टेंबर या कालावधीत अपु-या पावसामुळे होणा-या संभाव्य पिक (आर्थिक) नुकसान भरपाई करणे हा होयख या कवरचे २ प्रकार आहेत.

१ अ. पाऊसमान कवर : या कवरचे ३ टप्प्यात विभाजन केले आहे.टप्पा १.१६ जून ते १५ जुलै, टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट, टप्पा ३:३१ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर, हे टप्पे अनुक्रमे पेरणी , पीकवाढ , फूलधारणा व बोंड लागणे या अवस्थांशी जवळपास समांतर आहेत.

टप्पा १: १६ जून ते १५ जुलै या कालावधीत जर एकूण पाऊस १२५ मी. मी. पेक्षा कमी व ७५ मी. पेक्षा जास्त असेल तर, कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. १०/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ५००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस ७५ मी. मी. पेक्षा कमी असेल, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला, शेतक-यांना रु. ३३.३३/- प्रती मी.मी. प्रमाणे कमाल रु. २५००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टप्पा २: १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट या कालावधीत जर एकूण पाऊस २५० मी. मी. पेक्षा कमी व १२५ मी. मी. पेक्षा जास्त असेल, तर कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला शेतक-यांना रु. ६/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ७५०/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस १२५ मी. मी. पेक्षा कमी असले, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. १८/- प्रती मी. मी. कमाल रु. २२५०/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टप्पा ३: १ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर या कालावधीत जर एकूण पाऊस १०० मी. मी. पेक्षा कमी व ५० मी. मी. पेक्षा जास्त असेल, तर कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला शेतक-यांना रु. १०/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ५००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस ५० मी. मी. पेक्षा कमी असले, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. ५०/- प्रती मी. मी. कमाल रु. २५००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टीप : कुठल्याही टप्प्यात ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास तो पाऊस पुढील टप्प्यात मोजण्यासाठी ग्राह्य धरण्यात येईल. जर टप्पा एक मध्ये ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास ट्रीगरपेक्षा जास्तीच्या पावसापैकी २५ टक्के पाऊस टप्पा - २ मध्ये मोजण्यात येईल. जर टप्पा - २ मध्ये ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास ट्रीगरपेक्षा जास्तीच्या पावसापैकी ३० टक्के पाऊस टप्पा - ३ मध्ये मोजण्यात येईल.

	टप्पा १	टप्पा २	टप्पा ३
कालावधी	१६ जून ते १५ जुलै	१६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट	१ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर
ट्रीगर - १ (यापेक्षा कमी) मी.मी.	१२५	२५०	१००
ट्रीगर - २ (यापेक्षा कमी) मी.मी.	७५	१२५	५०
कमाल नुकसान भरपाई योग्य पाऊस (मी.मी.)	०	०	०
भरपाई दर - १ (रु / मी.मी.)	१०	६	१०
भरपाई दर - २ (रु / मी.मी.)	३३.३३	१८	५०
कमाल नुकसान भरपाई (रु. / हे.)	३,०००	३,०००	३,०००
एकूण नुकसान भरपाई (रु. / हे)	९,०००		

अमरावती

१ ब. पाऊसाचे वितरण : १ जुलै ते १५ सप्टेंबर या कालावधीत सलग कोरड्या दिवसांतून होणा-या पिक नुकसानीस विमा संरक्षण मिळते. पाऊस वितरण कालावधीत कुठल्याही दिवशी २.५ मी.मी.पेक्षा कमी पाऊस पडल्यास तो कोरडा दिवस म्हणून गणण्यात येईल. जर सलग कोरडे दिवस १५ ते १९ असतील तर रु.१०००/- असे सलग कोरडे दिवस २० ते २४ असतील तर रु.२५००/-, असे सलग कोरडे दिवस २५ किंवा २५ पेक्षा जास्त असतील तर रु.४०००/-नुकसान भरपाई मिळेल.

पाऊसाचे वितरण (लागोपाठ कोरडे दिवस)	कालावधी	१जुलै ते १५ सप्टेंबर		
	ट्रिगर दिवस (हे किंवा ह्या पेक्षा जास्त	१५	२०	२५
	कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	१५००	२५००	४०००
	कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	४०००		

२. अति पाऊस : या कवरचे ३ टप्प्यात विभाजन केले आहे. टप्पा १ : १६ जून ते १५ जुलै, टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट, टप्पा ३ : १ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर

टप्पा १ : १६ जून ते १५ जुलै या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस ६५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल. या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.३.७५/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) २६५ मी.मी.किंवा २६५ मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर नुकसान भरपाई रु.७५०/- मिळेल.

टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस १२५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल. या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.१०/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) २०० मी.मी.किंवा २०० मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर कमाल नुकसान भरपाई रु.७५०/-मिळेल.

टप्पा ३ : १ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस ६५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल.या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.५/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) १६५ मी.मी.किंवा १६५ मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर नुकसान भरपाई ५००/- मिळेल.

एकूण तिन्ही टप्प्यात कमाल नुकसान भरपाई ही रु.२०००/-मिळेल.

कालावधी	१६ जून ते १५ जुलै	१६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट	१ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर
दैनंदिन पाऊस ट्रिगर (मी.मी.) (यापेक्षा जास्त)	६५	१२५	६५
कमाल नुकसान भरपाई योग्य पाऊस (मी.मी.)	२६५	२००	१६५
भरपाई दर (रु./हे.)	३.७५	१०	५
कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	७५०	७५०	५००
एकूण नुकसान भरपाई (रु./हे.)		२०००	

एकूण विमा संरक्षित रक्कम आणि विमा हप्ता - प्रति हेक्टर

एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर (रु.)	१५,०००/-
इतर शेतक-याने भरावयाचा विमा हप्ता, (सेवा करा सह) (रु.)	५०५.६२
अल्प अत्यल्प भुधारक शेतक-यांनी भरावयाचा विमा हप्ता (सेवा करा सह) (रु.)	१०१.१२

विमा योजनेत सहभाग प्रक्रिया :

कर्जदार शेतकरी : अनिवार्य सहभाग, बँकाकडून कापूस पिकासाठी कर्ज मर्यादा मंजूर असणा-या सर्व शेतक-यांचा विमा हा त्या त्या बँकाकडून आपोआप केला जाईल.

बिगर कर्जदार शेतकरी : एशिक सहभाग, सदर शेतक-यांनी प्रस्ताव पत्रक भरून रोख विमा हप्त्यासह आपले खाते असणा-या बँक शाखेत विहीत मुदतीत जमा करावे.

सहपत्र - ५
हवामानावर आधारित पिक विमा योजना (खरीप - २००८)

जिल्हा: यवतमाळ

तालुका : यवतमाळ
(रेफरन्स युनिट एरिया)

पिक : कापूस

संदर्भ हवामान केंद्र : एन.सी.एम.एस.एन यवतमाळ

पर्यायी हवामान केंद्र : यवतमाळआयएमडी/राज्य शासन

सदर योजनेत पावसाचे प्रमाण तसेच पावसाचे वितरण व अति पाऊस या सारख्या विपरीत घटनांना, दिलेल्या कालावधीत संदर्भ हवामान केंद्रात मोजलेल्या पावसाचे ठरविलेल्या ट्रीगर (पावसाचे प्रमाणे) पासून कमी किंवा जास्त विचलन झाल्यास, त्यामुळे होणा-या संभाव्य पिक नुकसानीस ठरविलेल्या दराने नुकसान भरपाई देण्यात येते.

१. अपुरा पाऊस : या कवरचा मुख्य उद्देश कापूस उत्पादकांना (शेतक-यांना) १६ जून ते ३० सप्टेंबर या कालावधीत अपु-या पावसामुळे होणा-या संभाव्य पिक (आर्थिक) नुकसान भरपाई करणे हा होयख या कवरचे २ प्रकार आहेत.

१ अ. पाऊसमान कवर : या कवरचे ३ टप्प्यात विभाजन केले आहे.टप्पा १. १६ जून ते १५ जुलै टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट, टप्पा ३:१ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर, हे टप्पे अनुक्रमे पेरणी , पीकवाढ , फूलधारणा व बोंड लागणे या अवस्थांशी जवळपास समांतर आहेत.

टप्पा १: १६ जून ते १५ जुलै या कालावधीत जर एकूण पाऊस १२५ मी. मी. पेक्षा कमी व ७५ मी. पेक्षा जास्त असेल तर, कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. १०/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ५००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस ७५ मी. मी. पेक्षा कमी असेल, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला, शेतक-यांना रु. ३३.३३/- प्रती मी.मी. प्रमाणे कमाल रु. २५००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टप्पा २: १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट या कालावधीत जर एकूण पाऊस २५० मी. मी. पेक्षा कमी व १२५ मी. मी. पेक्षा जास्त असेल, तर कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला शेतक-यांना रु. ८/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. १०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस १२५ मी. मी. पेक्षा कमी असले, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. १६/- प्रती मी. मी. कमाल रु. २०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टप्पा ३: १ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर या कालावधीत जर एकूण पाऊस १०० मी. मी. पेक्षा कमी व ५० मी. मी. पेक्षा जास्त असेल, तर कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला शेतक-यांना रु. १०/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ५००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस ५० मी. मी. पेक्षा कमी असले, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. ५०/- प्रती मी. मी. कमाल रु. २५००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टीप : कुठल्याही टप्प्यात ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास तो पाऊस पुढील टप्प्यात मोजण्यासाठी ग्राह्य धरण्यात येईल. जर टप्पा एक मध्ये ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास ट्रीगरपेक्षा जास्तीच्या पावसापैकी २५ टक्के पाऊस टप्पा - २ मध्ये मोजण्यात येईल. जर टप्पा - २ मध्ये ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास ट्रीगरपेक्षा जास्तीच्या पावसापैकी ३० टक्के पाऊस टप्पा - ३ मध्ये मोजण्यात येईल.

	टप्पा १	टप्पा २	टप्पा ३
कालावधी	१६ जून ते १५ जुलै	१६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट	१ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर
ट्रीगर - १ (यापेक्षा कमी) मी.मी.	१२५	२५०	१००
ट्रीगर - २ (यापेक्षा कमी) मी.मी.	७५	१२५	५०
कमाल नुकसान भरपाई योग्य पाऊस (मी.मी.)	०	०	०
भरपाई दर - १ (रु / मी.मी.)	१०	८	१०
भरपाई दर - २ (रु / मी.मी.)	३३.३३	१६	५०
कमाल नुकसान भरपाई (रु. / हे.)	३,०००	३,०००	३,०००
एकूण नुकसान भरपाई (रु. / हे)	९,०००		

यवतमाळ

१ ब. पाऊसाचे वितरण : १ जुलै ते १५ सप्टेंबर या कालावधीत सलग कोरड्या दिवसांतून होणा-या पिक नुकसानीस विमा संरक्षण मिळते. पाऊस वितरण कालावधीत कुठल्याही दिवशी २.५ मी.मी.पेक्षा कमी पाऊस पडल्यास तो कोरडा दिवस म्हणून गणण्यात येईल. जर सलग कोरडे दिवस १५ ते १९ असतील तर रु.१,०००/- असे सलग कोरडे दिवस २० ते २५ असतील तर रु.२०००/-, असे सलग कोरडे दिवस २५ किंवा २५ पेक्षा जास्त असतील तर रु.४०००/-नुकसान भरपाई मिळेल.

पाऊसाचे वितरण (लागोपाठ कोरडे दिवस)	कालावधी	जुलै ते १५ सप्टेंबर		
	ट्रिगर दिवस (हे किंवा ह्या पेक्षा जास्त	१५	२०	२५
	कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	१०००	२०००	४०००
	कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	४०००		

२. अति पाऊस : या कवरचे ३ टप्प्यात विभाजन केले आहे. टप्पा १ : १६ जून ते १५ जुलै, टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट, टप्पा ३ : १ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर

टप्पा १ : १६ जून ते १५ जुलै या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस ६५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल. या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.३.७५/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) २६५ मी.मी.किंवा २६५ मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर नुकसान भरपाई रु.७५०/- मिळेल.

टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस १२५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल. या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.१०/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) २०० मी.मी.किंवा २०० मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर कमाल नुकसान भरपाई रु.७५०/-मिळेल.

टप्पा ३ : १ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस ६५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल.या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.५/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) १६५ मी.मी.किंवा १६५ मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर नुकसान भरपाई ५००/- मिळेल.

एकूण तिन्ही टप्प्यात कमाल नुकसान भरपाई ही रु.२०००/-मिळेल.

कालावधी	१६ जून ते १५ जुलै	१६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट	१ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर
दैनंदिन पाऊस ट्रिगर (मी.मी.) (यापेक्षा जास्त)	६५	१२५	६५
कमाल नुकसान भरपाई योग्य पाऊस (मी.मी.)	२६५	२००	१६५
भरपाई दर (रु./हे.)	३.७५	१०	५
कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	७५०	७५०	५००
एकूण नुकसान भरपाई (रु./हे.)		२०००	

एकूण विमा संरक्षित रक्कम आणि विमा हप्ता - प्रति हेक्टर

एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर (रु.)	१५,०००/-
इतर शेतक-याने भरावयाचा विमा हप्ता, (सेवा करा सह) (रु.)	५०५.६२
अल्प अत्यल्प भुधारक शेतक-यांनी भरावयाचा विमा हप्ता (सेवा करा सह) (रु.)	१०१.१२

विमा योजनेत सहभाग प्रक्रिया :

कर्जदार शेतकरी : अनिवार्य सहभाग, बँकाकडून कापूस पिकासाठी कर्ज मर्यादा मंजूर असणा-या सर्व शेतक-यांचा विमा हा त्या त्या बँकाकडून आपोआप केला जाईल.

बिगर कर्जदार शेतकरी : एशिक सहभाग, सदर शेतक-यांनी प्रस्ताव पत्रक भरून रोख विमा हप्त्यासह आपले खाते असणा-या बँक शाखेत विहीत मुदतीत जमा करावे.

सहपत्र - ६
हवामानावर आधारित पिक विमा योजना (खरीप - २००८)

जिल्हा: वर्धा

तालुका : वर्धा

पिक : कापूस

(रेफरन्स युनिट एरिया)

संदर्भ हवामान केंद्र : एन.सी.एम.एस.एन वर्धा

पर्यायी हवामान केंद्र : वर्धा आयएमडी/राज्य शासन

सदर योजनेत पावसाचे प्रमाण तसेच पावसाचे वितरण व अति पाऊस या सारख्या विपरीत घटनांना, दिलेल्या कालावधीत संदर्भ हवामान केंद्रात मोजलेल्या पावसाचे ठरविलेल्या ट्रीगर (पावसाचे प्रमाणे) पासून कमी किंवा जास्त विचलन झाल्यास, त्यामुळे होणा-या संभाव्य पिक नुकसानीस ठरविलेल्या दराने नुकसान भरपाई देण्यात येते.

१. अपुरा पाऊस : या कवरचा मुख्य उद्देश कापूस उत्पादकांना (शेतक-यांना) १६ जून ते ३० सप्टेंबर या कालावधीत अपु-या पावसामुळे होणा-या संभाव्य पिक (आर्थिक) नुकसान भरपाई करणे हा होयख या कवरचे २ प्रकार आहेत.

१ अ. पाऊसमान कवर : या कवरचे ३ टप्प्यात विभाजन केले आहे.टप्पा १.१६ जून ते १५ जुलै ते टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट, टप्पा ३:१ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर, हे टप्पे अनुक्रमे पेरणी , पीकवाढ , फूलधारणा व बोंड लागणे या अवस्थांशी जवळपास समांतर आहेत.

टप्पा १: १६ जून ते १५ जुलै या कालावधीत जर एकूण पाऊस १०० मी. मी. पेक्षा कमी व ५० मी. पेक्षा जास्त असेल तर, कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. १५/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ७५०/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस ५० मी. मी. पेक्षा कमी असेल, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला, शेतक-यांना रु. ४५/- प्रती मी.मी. प्रमाणे कमाल रु. २२५०/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टप्पा २: १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट या कालावधीत जर एकूण पाऊस १२० मी. मी. पेक्षा कमी व ६० मी. मी. पेक्षा जास्त असेल, तर कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला शेतक-यांना रु. १०/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ६००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस ६० मी. मी. पेक्षा कमी असले, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. ४०/- प्रती मी. मी. कमाल रु. २४००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टप्पा ३: १ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर या कालावधीत जर एकूण पाऊस ७० मी. मी. पेक्षा कमी व ४० मी. मी. पेक्षा जास्त असेल, तर कमी असलेल्या प्रत्येक मी.मी. ला शेतक-यांना रु. २०/- प्रती मी. मी. प्रमाणे जास्तीत जास्त रु. ६००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. जेव्हा या कालावधीत एकूण पाऊस ४० मी. मी. पेक्षा कमी असले, तेव्हा कमी असलेल्या प्रत्येक मी. मी. ला शेतक-यांना रु. ६०/- प्रती मी. मी. कमाल रु. २४००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल. या टप्प्यात एकूण रु. ३०००/- आर्थिक नुकसान भरपाई मिळेल.

टीप : कुठल्याही टप्प्यात ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास तो पाऊस पुढील टप्प्यात मोजण्यासाठी ग्राह्य धरण्यात येईल. जर टप्पा एक मध्ये ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास ट्रीगरपेक्षा जास्तीच्या पावसापैकी २५ टक्के पाऊस टप्पा - २ मध्ये मोजण्यात येईल. जर टप्पा - २ मध्ये ट्रीगरच्या दुप्पटीपेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास ट्रीगरपेक्षा जास्तीच्या पावसापैकी ३० टक्के पाऊस टप्पा - ३ मध्ये मोजण्यात येईल.

	टप्पा १	टप्पा २	टप्पा ३
कालावधी	१६ जून ते १५ जुलै	१६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट	१ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर
ट्रीगर - १ (यापेक्षा कमी) मी.मी.	१००	१२०	७०
ट्रीगर - २ (यापेक्षा कमी) मी.मी.	५०	६०	४०
कमाल नुकसान भरपाई योग्य पाऊस (मी.मी.)	०	०	०
भरपाई दर - १ (रु / मी.मी.)	१५	१०	२०
भरपाई दर - २ (रु / मी.मी.)	४५	४०	६०
कमाल नुकसान भरपाई (रु. / हे.)	३,०००	३,०००	३,०००
एकूण नुकसान भरपाई (रु. / हे)	९,०००		

वर्धा

१ ब. पाऊसाचे वितरण : १ जुलै ते १५ सप्टेंबर या कालावधीत सलग कोरड्या दिवसांतून होणा-या पिक नुकसानीस विमा संरक्षण मिळते. पाऊस वितरण कालावधीत कुठल्याही दिवशी २.५ह मी.मी.पेक्षा कमी पाऊस पडल्यास तो कोरडा दिवस म्हणून गणण्यात येईल. जर सलग कोरडे दिवस २० ते २४ असतील तर रु.७५०/- असे सलग कोरडे दिवस २५ ते २९ असतील तर रु.२०००/-, असे सलग कोरडे दिवस ३० किंवा ३० पेक्षा जास्त असतील तर रु.४०००/-नुकसान भरपाई मिळेल.

पाऊसाचे वितरण (लागोपाठ कोरडे दिवस)	कालावधी	१ जुलै ते १५ सप्टेंबर		
	ट्रीगर दिवस (हे किंवा ह्या पेक्षा जास्त	२०	२५	३०
	कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	७५०	२०००	४०००
	कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	४०००		

२. अति पाऊस : या कवरचे ३ टप्प्यात विभाजन केले आहे. टप्पा १ : १६ जून ते १५ जुलै, टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट, टप्पा ३ : १ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर

टप्पा १ : १६ जून ते १५ जुलै या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस ६५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल. या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.३.७५/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) २६५ मी.मी.किंवा २६५ मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर नुकसान भरपाई रु.७५०/- मिळेल.

टप्पा २ : १६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस १२५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल. या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.१०/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) २०० मी.मी.किंवा २०० मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर कमाल नुकसान भरपाई रु.७५०/-मिळेल.

टप्पा ३ : १ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर या कालावधीत कोणत्याही दिवशी जेवढा पाऊस ६५ मी.मी.पेक्षा जास्त होईल तेवढा त्या दिवसाचा अतिरिक्त पाऊस म्हणून गणला जाईल.या कालावधीत अशा प्रत्येक दिवसाच्या अतिरिक्त पाऊसाची बेरीज ही नुकसान भरपाई देण्यासाठी केली जाईल. आणि नुकसान भरपाई ही रु.५/-प्रती मी.मी.प्रमाणे देण्यात येईल. जर एकूण अतिरिक्त पाऊस (बेरीज) १६५ मी.मी.किंवा १६५ मी.मी.पेक्षा जास्त असेल तर नुकसान भरपाई ५००/- मिळेल.

एकूण तिन्ही टप्प्यात कमाल नुकसान भरपाई ही रु.२०००/-मिळेल.

कालावधी	१६ जून ते १५ जुलै	१६ जुलै ते ३१ ऑगस्ट	१ सप्टेंबर ते ३१ ऑक्टोबर
दैनंदिन पाऊस ट्रीगर (मी.मी.) (यापेक्षा जास्त)	६५	१२५	६५
कमाल नुकसान भरपाई योग्य पाऊस (मी.मी.)	२६५	२००	१६५
भरपाई दर (रु./हे.)	३.७५	१०	५
कमाल नुकसान भरपाई (रु./हे.)	७५०	७५०	५००
एकूण नुकसान भरपाई (रु./हे.)		२०००	

एकूण विमा संरक्षित रक्कम आणि विमा हप्ता - प्रति हेक्टर

एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर (रु.)	१५,०००/-
इतर शेतक-याने भरावयाचा विमा हप्ता, (सेवा करा सह) (रु.)	५०५.६२
अल्प अत्यल्प भुधारक शेतक-यांनी भरावयाचा विमा हप्ता (सेवा करा सह) (रु.)	१०१.१२

विमा योजनेत सहभाग प्रक्रिया :

कर्जदार शेतकरी : अनिवार्य सहभाग, बँकाकडून कापूस पिकासाठी कर्ज मर्यादा मंजूर असणा-या सर्व शेतक-यांचा विमा हा त्या त्या बँकाकडून आपोआप केला जाईल.

बिगर कर्जदार शेतकरी : एशिक सहभाग, सदर शेतक-यांनी प्रस्ताव पत्रक भरून रोख विमा हप्त्यासह आपले खाते असणा-या बँक शाखेत विहीत मुदतीत जमा करावे.